

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskningsplan för år 2013

Rapport nr 01/2013

Fastställd av revisorerna 2013-02-28

Granskningsplan för år 2013

1. Inledning

Revisorerna ska årligen granska all verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed för kommunal verksamhet. Mot bakgrund av att revisorerna arbetar på uppdrag av fullmäktige utgår granskningsarbetet från fullmäktiges beslut om ekonomiska ramar, uppdrag och övergripande mål för landstinget. Fullmäktiges verksamhetsidé är att tillgodose medborgarnas behov av hälso- och sjukvård, tandvård och habilitering och rehabilitering samt bedriva ett aktivt folkhälsoarbete. Fullmäktiges vision är att Västerbotten år 2020 ska ha världens bästa hälsa och friskaste befolkning. Fullmäktige har beslutat om sex övergripande mål:

- Bättre och jämlik hälsa
- God vård
- Hälsofrämjande arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare
- God hushållning
- Medborgarinflytande
- Miljö, hållbar tillväxt och regional kraftsamling

Styrelser och nämnder har inom sina områden ansvar att säkerställa att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar, uppdrag och mål som fullmäktige beslutat. Styrelser och nämnder ska i förhållande till fullmäktiges mål återrapportera resultatet av den verksamhet som är genomförd.

Revisorerna ska bedöma om styrelser och nämnder har en tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning över sina verksamheter. Revisorerna ska också bedöma om styrelsernas och nämndernas redovisade resultat är förenligt med fullmäktiges ekonomiska ramar, uppdrag och mål. Kommunallagens krav på årlig granskning av all verksamhet innebär att revisorerna måste välja vad de ska granska. Dessa val gör revisorerna med hjälp av en riskanalys. För att uppfylla sitt uppdrag genomför revisorerna följande former av granskning:

- **Årlig granskning av styrelser och nämnder.** Vid dessa granskningar bedömer revisorerna om styrelser och nämnder har ändamålsenliga system för att styra, kontrollera och följa upp sina verksamheter. Revisorerna bedömer också styrelsernas och nämndernas måluppfyllelse och hur styrelser och nämnder återrapportera till fullmäktige.
- **Fördjupade granskningar.** Revisorerna har beslutat att fördjupade granskningar ska genomföras inom vissa strategiska områden. Syftet med att dela in granskningarna i områden är att säkerställa att varje år genomföra insatser inom områden som revisorerna bedömt strategiskt viktiga att granska.

2. Revisionsstrategi

Revisorernas granskning ska ge underlag till fullmäktiges ansvarsprövning. Revisionsberättelsen ska utgå från iakttagelser i granskningsarbetet.

För att öka verkningsgraden av sina iakttagelser strävar revisorerna efter att ha en väl utvecklad dialog med styrelser och nämnder. Seminarier och överläggningar med styrelser och nämnder ska vara naturliga inslag i revisorernas arbete.

För att undersöka verkningsgraden av sina granskningar genomför revisorerna uppföljningar av tidigare iakttagelser. Revisorerna bedömer att kombinationen av saklighet, dialog och uppföljning ger revisionsinsatserna hög verkningsgrad i landstingsorganisationen.

3. Förteckning över planerade granskningar år 2013

3.1 Årliga granskningar av styrelser och nämnder

1. Landstingsstyrelsen
 - a. Styrelsens ansvar som styrelse
 - b. Styrelsens ansvar som nämnd
 - c. Styrelsens årsredovisning och bokslut
 - d. Styrelsens delårsrapporter och delårsbokslut
2. Hälso- och sjukvårdsnämnd
3. Nämnd för folkhälsa och primärvård för Umeåregionen
4. Nämnd för folkhälsa och primärvård för södra Lappland
5. Nämnd för folkhälsa och primärvård för Skellefteå- och Norsjöregionen
6. Nämnd för funktionshinder och habilitering
7. Patientnämnd
8. Folkhögskolestyrelsen för Vindelns folkhögskola
9. Folkhögskolestyrelsen för Storumans folkhögskola
10. Kostnämnden med Lycksele kommun
11. Små stiftelser och fonder

3.3 Fördjupade granskningar

Granskningarna är indelade i de strategiska granskningsområden som revisorerna beslutat om.

Styrning och intern kontroll

- Styrelser och nämnders ansvar och befogenheter
- Tillämpning av delegationsordningar
- Ansvar och befogenheter på tjänstemannanivå för tillsatta råd och grupper
- Granskning av det övergripande systemet för arbete med internkontrollplaner
- Arbetet i landstinget med att införa ledningssystem (seminarium)
- Styrning och kontroll på enskild basenhet. Syftet med granskningen är att samlat kontrollera om basenheten lever upp till de krav som landstingets regelverk ställer på verksamheten

Ekonomi och ekonomiadministrativa rutiner

- Hälso- och sjukvårdsnämndens budgetprocess
- Landstingsstyrelsens investeringsprocess
- Styrning och kontroll över landstingets pensionsåtagande (seminarium)
- Betalas rätt ersättning ut i hälsovalet?
- Kontroll av landstingets bidrag till föreningar

- Landstingets faktureringsystem

Personal

- Landstingets personal- och kompetensförsörjning (seminarium)

Löner

- Betalas rätt löner ut?

Informationsteknologi (IT)

- Styrning över verksamhetsövergripande IT-projekt

Patientsäkerhet

- Dimensionering och matchning av vårdplatser på länets sjukhus

Service

- Planerat fastighetsunderhåll
- Problem med sjuka hus

Oegentligheter

- Landstingets regler och rutiner för attestering

3.6 Observationslista

Observationslistan består av angelägna granskningsområden som revisorerna till följd av begränsade resurser inte har möjlighet att genomföra under år 2013. Revisorerna avser att följa utvecklingen inom respektive område.

1. Landstingets tjänstemannaorganisation
2. Landstingets system och metoder för rätt läkemedelsanvändning
3. Kvalitetssäkring av medicinsktekniska produkter
4. Säkerhet för landstingets IT-infrastruktur
5. Insatser för att motverka vårdrelaterade infektioner
6. Överföring av sjukhusvård till primärvård
7. Landstingsstyrelsens styrning och kontroll över kostnader för kollektivtrafik
8. Hot och våld
9. Landstingets system för internutbildning
10. Hög arbetsbelastning
11. Samverkan med kommunerna om utskrivningsklara patienter
12. Granskning av ansvar för Regionalt cancercentrum (RCC)
13. Uppföljande granskning av BUP
14. Första linjen för barn och unga med psykisk ohälsa
15. Samarbete mellan psykiatri och primärvården
16. Betalning av leverantörsfakturor
17. Landstingets förvaltning av IT-system och avbrottsplaner
18. Personalfunktionens verksamhetsstöd
19. Landstingets strategiska lokalförsörjning
20. Upphandlingar inom fastighetsområdet
21. Överföring av hemsjukvård till kommunerna
22. Nödvändig tandvård

4. Överläggningar m.m.

Under år 2013 avser revisorerna att genomföra överläggningar med fullmäktiges presidium, företrädare för landstingsstyrelsen och nämnder. Därutöver kommer revisorerna att arrangera seminarier och studiebesök i syfte att informera sig om landstingets verksamheter. Tidplaner för seminarier och studiebesök beslutar revisorerna om under våren 2013.

Revisorernas överläggningar granskningsåret 2013

Överläggning	Kommentar
2013-01-24	Risikanalys och granskningsplan 2013
2013-02-28	Beslut om granskningsplan 2013
2013-03-26	Beslut om revisionsberättelse för år 2012
2013-03-27	<i>Reservdag</i>
2013-04-10	Fullmäktige beslutar om årsredovisning och ansvarsprövning
2013-04-16	Landstingsstyrelsens AU (kl 10.00) Fullmäktiges presidium (kl 15.00) Projektplaner
2013-05-20 ¹	Hälso- och sjukvårdsnämnden (kl 10.00) Projektplaner Ev. seminarium
2013-06-10	Projektplaner Ev. seminarium
2013-06-18/19	<i>Fullmäktige behandlar delårsrapport 1</i>
2013-08-27 ²	Projektplaner Fördjupade granskningar
2013-09-18	Landstingsstyrelsens AU Projektplaner Fördjupade granskningar
2013-10-17	Projektplaner Fördjupade granskningar
2013-11-11	Granskning av delårsrapport 2 Fördjupade granskningar
2013-11-19/20	<i>Fullmäktige behandlar delårsrapport 2</i>
2013-12-19	Fördjupade granskningar
2014-01-	Fördjupade granskningar
2014-02-	Fördjupade granskningar Basgranskningar
2014-03-	Basgranskningar
2014-04-	Revisionsberättelse

1. Norrlandstingens revisionskonferens den 15-16 maj 2013 i Västernorrland samt Starevs årsstämma 28-29 maj 2013 i Malmö

2. SKL:s revisionskonferens den 28-29 augusti 2013 i Sundsvall

Tidpunkterna för överläggningar under år 2014 bestämmer revisorerna när tidplanen för landstingsstyrelsens arbete med årsredovisningen för år 2013 är fastställd.

5. Fullmäktiges mål och identifierade riskområden

5.1 Bättre och jämlik hälsa

Fullmäktige har beslutat om visionen att länet år 2020 ska ha världens bästa hälsa och friskaste befolkning. Det ska vara jämställdhet i hälsa mellan könen och en jämlik hälsa mellan sociala grupper. Fullmäktige har som mål att Västerbotten ska bli Sveriges mest jämlika och jämställda landsting.

Fullmäktige har vid flera tillfällen betonat vikten av folkhälsoinriktade insatser. I de senaste planerna har fullmäktige uttalat att arbetet med folkhälsofrågorna ska intensifieras. Alla vårdnivåer måste enligt fullmäktige arbeta med hälsofrämjande insatser.

En strategi för att hitta nya och effektiva vårdlösningar är att se över strukturer och arbetsformer mellan sjukhuskliniker och hälsocentraler och med kommunerna.

Utifrån fullmäktiges övergripande mål för bättre och jämlik hälsa bedömer revisorerna att de bör uppmärksamma styrelsens och nämndernas hälsofrämjande insatser. Även insatser för att öka jämlikhet och jämställdhet bör uppmärksammas. Ett ytterligare granskningsområde är vilka åtgärder styrelser och nämnder har vidtagit för att säkerställa nya samverkansformer inom landstinget och mellan landstinget och länets kommuner.

5.2 God vård

I landstingsplanen 2012 – 2015 uttrycker fullmäktige att utvecklingen av landstingets ledningssystem är ett prioriterat område. Ledningssystemet skapar enligt fullmäktige förutsättningar för en helhetssyn och tydlighet i hur verksamheten styrs och hur olika delar hänger samman. Sedan år 2010 har revisorerna följt landstingsstyrelsens arbete med att införa ett ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet. Revisorerna avser att fortsätta bevaka detta arbete.

Inom ramen för Projekt balans beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden att år 2012 reducera antalet vårdplatser med 90 stycken. På NUS minskades 50 vårdplatser. På lasaretten i Skellefteå och Lycksele minskades med 23 respektive 17 vårdplatser. I november 2012 beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden att ytterligare minska antalet vårdplatser på NUS med 13 stycken och på lasarettet i Skellefteå med 9 stycken. Revisorerna bedömer att det finns skäl att utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv granska dessa förändringar.

Ett annat angeläget område för granskning är landstingets hantering av läkemedel. Frågan är av betydelse för såväl vården av patienterna som för landstinget ekonomiskt.

5.3 Hälsofrämjande arbetsplatser och attraktiv arbetsgivare

Stora pensionsavgångar ökar kraven på en väl fungerande personalförsörjning. Landstingets prognos visar på behov av ca 500 rekryteringar per år de närmaste åren. Revisorerna bedömer att personal- och kompetensförsörjningen är ett riskområde.

5.4 God hushållning

Landstinget har ett bekymmersamt ekonomiskt läge. I juni 2012 bedömde landstingsfullmäktige att landstingets skatteintäkter och statsbidrag under de kommande åren endast räckte till för att klara den allmänna prisutvecklingen. Under den kommande treårsperioden krävdes det enligt fullmäktige kostnadsreducerande åtgärder på 70 miljoner kronor per år. Därutöver behövdes omfördelning på 80 miljoner kronor i landstinget för att klara demografiska förändringar och för att möta den medicinska och medicinsktekniska utvecklingen.

Fullmäktiges prognos byggde på att Projekt balans under år 2012 skulle ge planerad effekt och att verksamheterna vid utgången av året hade budget i balans. En sammanställning av Projekt balans i slutet av år 2012 visar att åtgärderna i projektet inte fullt ut gav önskade effekter.

Till denna bild ska man lägga effekterna för Västerbottens landsting av förändrat utjämningsystem. Förändringarna medför minskade bidrag på 65 miljoner kronor år 2013, 130 miljoner kronor år 2014, 194 miljoner kronor år 2015, 259 miljoner kronor år 2016 och från år 2017 minskade bidrag med 320 miljoner kronor.

En betydande risk för resultatet år 2013 är också att en sänkning av diskonteringsräntan för sektorns pensioner kan bli aktuell. En sådan sänkning skulle leda till att pensionsskulden skulle behöva omvärderas.

Revisorerna har under de senaste åren granskat landstingsstyrelsens och nämndernas arbete med att uppnå fullmäktiges budgetmål. Revisorerna har identifierat en rad områden som behöver utvecklas i tillämpningen av ekonomistyrningen. Revisorerna bedömer att styrelsens och nämndernas ekonomistyrning är ett fortsatt angeläget område att granska.

5.5 Medborgarinflytande

Fullmäktige har gett i uppdrag till nämnderna för folkhälsa och primärvård att skapa mötesplatser och ta vara på medborgarnas synpunkter. Revisorerna kommer att granska nämnderna för folkhälsa och primärvård för att bedöma hur dessa fullgör sina uppdrag.

5.6 Miljö, hållbar tillväxt och regional kraftsamling

Landstinget har från och med år 2011 överlämnat en huvuddel av de uppdrag som finns inom detta målområde till Regionförbundet i Västerbottens län. Revisorerna bedömer att landstingsstyrelsens uppsikt över regionförbundet bör bli föremål för granskning.

Ett område som särskilt bör uppmärksammas är landstingsstyrelsens uppsikt över den kollektivtrafik som landstinget beställer från Regionförbundet i Västerbotten. Orsaken till att detta område bör uppmärksammas är dels att landstingets kostnader för kollektivtrafiken ökat under de senaste åren, dels att tågtrafik har haft stora störningar.

6. Underlag till revisorernas granskningsplan

Löpande under år 2012 har revisorerna lämnat förslag till granskningar för år 2013. Underlag till granskningsplanen utgörs också av uppgifter som revisionskontoret hämtat genom studier av styrdokument, genomgångar av tidigare granskningar, djupintervjuer med nyckelpersoner i landstinget, seminarier samt med hjälp av iakttagelser i pågående granskningsarbeten. Därutöver har revisorer och revisionskontoret hämtat underlag med hjälp av yttre spaning på andra landsting och via Sveriges kommuner och landsting (SKL), STAREV, SKYREV m.fl. Revisionskontoret har sammanställt och värderat det insamlade underlaget. Sammanställningen finns redovisad som en bilaga till granskningsplanen.

Sammanställningen har revisorerna behandlat vid sina överläggningar i januari och februari 2013. Resultatet av denna behandling är denna granskningsplan som revisorerna har beslutat om för år 2013.

Revisorerna prövar löpande granskningsplanens inriktning vid sina överläggningar. Ny information under år 2013 kan medföra att revisorerna väljer att prioritera om sina insatser i förhållande till denna plan.

Bilaga

- Riskanalys framtagen av revisionskontoret, den 9 januari 2013